

Передплата

на «РУСЛАНА» вкласно:
в Австрії:

на цілий рік . . . 20 пер.
у п'ять років . . . 10 пер.
на чверть року . . . 5 пер.
або місяць . . . 1-70 пер.

За границю:

цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Єдине число по 10 сот.

РУСЛАН

«Дареш ми очі і думу ми виреш: а не возьмем милость і віра не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — 8 Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділь і руских свят
о 5½ год. новолуддя.

Редакція, адміністрація і
експедиція «Руслана» під
ч. 1. пл. Дембрового (Хорун-
щини). Експедиція місцева
в Агенції Соколовського в
пасажі Гавсманя.

Рукописи звертає слідше
на попереднє застереженє.—
Рекламаці леопечатанє
вільні від порта.— Оголо-
шенє звичайні пріймають
ся по ціні 20 с. від стріч-
ки, а в «Надсланім» 40 с.
від стрічки. Подяки і прив-
атні донесеня по 30 сот.
від стрічки.

Видалюванє европейских переселенців з Америки.

(До відомости руских послів)

(X) Недавно звернули ми бачність на фінансове переселенє в Америці, котре відбило ся також вельми некорисно на фінансовім положеню в Европі. Фінансове положенє в Америці викликало також занепад промислових підприємств особливо в Зєдинених Державах півн. Америки, де многі підприємства або значно зменшили свою витворчість або таки зовсім застановили всяку роботу. Задля обмеженя або й застанови витворчости різні фабриканти і власники копалень були приневолені зменшувати число робітників і ддятого відправляли особливо чужих з конечности. Місцеві робітники зєдинені в синдикатах зуміють боронити ся проти того, але чужі, напливові, що прибули з Европи глядіти там красшої долі, звичайно без усяких грошевих засобів, без знаня тамошних обставин і мови, були приневолені брати роботу, яка їм лучала ся і не могли подавати фабрикантам великих вимог і условин, позвак американський закон забороняє спроваджувати законтракованих робітників. Тимто і наші люди, що тамтуди виїхали, пускали ся на непевне. Донерва опинивши ся на місци, в Америці, могли робити умови, але очевидно не могли дорожити ся, бо не було гроша на дальше житє ані на поворот, а наколи хто не має з чого жити, тоді повинен забирати ся з краю.

Конгрєс у Вашингтоні ухвалив як раз такий закон, щоби спинити наплив переселенців до Америки, та щоби їх можна позбути ся, наколи не стане для них роботи. Такі постанови закона вельми корисні для місцевих підприємств, позаяк дають їм спрмогу після своєї вподоби умогляти ся з переселенцями. Тим способом заході переселенці діставали меншу плату, як місцеві робітники і могли бути кожного часу видалені. Всеж таки плата була там значно ліпша в звичайних условинах, як звичайна плата в краях, що достарчали Америці переселенців.

Одначе тепер наслідком фінансового переселеня проявила ся застоя в промислових підприємствах в Америці і тепер починають европейских переселенців видалювати звідтам. З Нового Йорку звіщають, що з самих залізних гут і копалень видалено 400,000 злишних робітників, а певно не менше видалено також

з копалень руди і вугля. Корабельна агенція новойорска оповістила, що вже випродані всі місця на кораблях, котрі в найближш м часі відплинуть до Европи. Пароплави, які причаляють до німецьких і голандских пристаній, переповнені робітниками, що вертають домів.

Американське переселенє відбило ся також в Німеччині, хоч не дуже значно. Поки що деякі підприємства оголосили невиклатність, застановили роботи і відправили робітників, але можна сподівати ся, що переселенє розповсюдить ся на ширші розміри. Се відбєв ся також на наших галицьких виходцях, що в Німеччині находили роботу.

Німецьке рільництво, що переходило до інтензивного господарства, потребувало т. зв. сезонних робітників, головно до управи бураків. Зарібки видавали ся доволі корисні, бо в двох або і в трох виспї як у нас в краю, але в дійсности зарібки сї маліли, позаяк підприємці за всяке недодержанє умови або занедбанє карали грошевыми карами і нераз користували ся найдрібнішою причиною, щоби робітника відправити перед речинцем і не дати єму в угоді умовленого гроша на поворот до краю. А що наші люди не дуже звикли до точности, тим то і часто лучало ся, що тратили роботу і вертали в нужді до краю. До Німеччини виходило нераз більше людей від нас, як до Америки, бо се видавало ся кориснішим для них вибирати ся на якийсь час і вертати домів. Се часове переселенє мало й деякі добрі наслідки, бо наші люди причували ся точности і пильности в роботі. Одначе не дасть ся заперечити, що з морального становища такий побут кількамісячний на роботі мав також відємний вплив.

Неможна точно обчислити, скільки руских переселенців вибирає ся з Галичини в чужі а особливо заморські сторони, позаяк корабельні товариства в своїх списках називають всіх після паспортів Австрійцями. Тепер значна частина сих переселенців відправлена задля недостачі роботи в Америці і в Німеччині верне до краю, особливо такі, що мали роботу в промислових підприємствах. Поворот тисячів нуждарів збіджених дорогою, завєдених в своїх надїях в вельми невідрадню з народо-господарского становища проявою, а особливо в зимовій порі, коли у нас майже ніякої роботи нема. Тимто політичні і автономічні власти повинні подумати про се, щоби тим безробітним і бездомним дати якесь пристановище, дати їм опіку і охорону і обдумати для них якісь роботи і відповідний

прожиток. На сю справу повинні також звернути пильну бачність рускі послї і висьднати в державній радї і в правительстві роботу і прожиток для тих безробітних і бездомних переселенців.

Письмо з Відня.

(Ще децо про організацію селянську і робітничу).

(—ий) В передостаннім письмі подав я загальний хід нарад і ухвалені резолюції в справі організації селян, робітників і ремісників, а тепер хочу се доповнити деякими замїтками референтів, котрі можуть і нашим землякам послужити поукою, як треба би і у нас до таких справ забирати ся. Всі наші недостачі і недомаганя виходять звідси, що ми не уміємо і не хочемо користувати ся досьвідом інших народів, способами там уже добре випробованими, а все починаємо аб ово, робимо проби, котрі опісля показують ся невідповідними і лише знеохочують загал.

Посол Шосслїйтнер вказав на те, що селянство творить 63% населеня і повинно бути окремо зорганізоване на христ.-супільних основях в селянські, хліборобські союзи. До сїї організації повинні приложити руки всі, котрим лежить на серці добро народу. Але передовсім покликані до сего самі селяни-хлібороби, бо сїй найскорше повірять своєму.

В кождім краю повинна утворити ся середна управа тих союзів, установити по громадах бодай по двох мужів довіря, а сї мали би в своїй громаді наклонювати людей, щоби приступали до такого союзу. На таких мужів довіря можна також покликувати сьвященника, котрий би кермував союзом в громаді, а тим способом утворилаб ся сїть, котра обхопилаб перегадом весь край. Способами до переведеня такої організації можуть служити віча, збори, поговірки в читальнях, агітація від хати до хати, добрий приклад і християнське дневникарство.

Особливо сьвященник має багато нагоди пояснювати селянам шкідні наслідки протихристиянської роботи. В хатах, в читальнях, а навіть в господах мають мужі довіря, установлені в громаді, також нагоду обговорювати з хліборобами всякі справи, заохочувати їх до єднаня, бо не дурно сказано: в єдности сила, громада великий чоловік. Добрий приклад розумних, сьвітлих, впливових і смких мужів довіря в громаді, може багато причинити ся до такого єднаня, бо слова порушають, але приклади притягають. Могутним способом для скріпленя такої організації можуть послужити відповідні часописи і книжочки, видавані в християнським дусі.

Тимто п. Шосслїйтнер закінчив свої виводи, що до такої організації повинні

входити: 1) всі селяни, парубки, зарібники і робітники сільські повнолітні і повноправні; 2) всі місцеві ремісники і їх челядники; 3) всі приятелі хліборобів без ріжниць стану.

Хлібороби і сільські ремісники, робітники і зарібники потрібні одні другим взаємно повинні собі пособлювати. Бесідник вказав на се, що в Сольногороді протягом 8 місяців утворився такий хліборобський союз на христ. основах і зібрав 16.500 голосів на чотирох своїх кандидатів до держ. ради, коли тимчасом ліберали здобули ся на 4.900 а соціалісти на 2.600 голосів.

Організація хліборобів на христ. основах зможе побороти всякі протихристиянські змагання ворогів церкви і держави, вспіє запобігти національним спорам виміром христ. справедливості, а організацією заводових спілок хліборобських допоможе хліборобам видобути ся з лихви і материяльної нужди і подвинути ся з занепаду.

Важною також справою, щоби звернути бачність на молоде покоління, котре вийшло із школи, а вступає в найнебезпечнішу в розвитку людській борбу. Треба отже також основувати брацтва парубків від 16—24 року, і тим способом дбати про християнське вихованя їх і приріст для хліборобських союзів. В Баварії є такі брацтва (тонариства), котрі мають метою: 1) удержуваня і пособлюваня віри і моральности, 2) плеканя заводового приспособленя і любови вітчизни, 3) приличні забави. Тим способом можна обезпечити сільську доростаючу молодіж перед шкідливими впливами і зіпсутями.

Посол др. Дрексель вказував так само на конечну потребу організації робітників на христ. основах. Кожному робітникови треба уможливити участь в придбаннях новітньої культури, а до сего треба організації, бо стоваришеня може ему передовсім дати спромогу ліпшого пожитку і заводового приспособленя, а в нещастю поміч.

В тих стоваришенях треба робітників обучувати про христ. світогляд, а до сего повинні також причинити ся люди з інтелігенції і священники, не обмежуючи тим станової організації робітничої. Такі робітничі стоваришеня повинні обнимати повнолітних робітників. Молодіж робітнича від 14—18 року повинна бути окремо зорганізована, щоби їй дати охорону і опіку перед шкідливими впливами, бо якраз соціал-демократи вилловлюють недосвідних молодців і втягають їх у свої сіти. Тимто така організація молодіжи повинна дбати про те, щоби молодіж виховувати до самостійности, щоби она могла оперти ся всяким покусам і лихим намовам.

Найболючіше місце...

(Письмо з Золочівщини).

(Дальше).

Чи дійсно введене фонетики зриває союз з Церквою, або чи взагалі може Церкві шкодити? Ні, тай ще раз ні! Бо як так, то ми повинні хиба вернути до кирилиці. Дивно навіть, чому наші «русские» сього не домагають ся. Бо їм не о Церкву розходить ся, лиш о те, щоби наше письмо було подібне до письма московского та щоби в каламутній воді псевдоетимольогії лекше ловити рибу. Чому они самі не вживають церковних букв з, з̄, ѣ, в, а натомість залюбки вживають московске э, якого в церковній азбуці нема.

Про кирилицю они не згадують, бо кирилицю покинули Москалі а приймили

гражданку, а прецінь про них не кажуть, що зірвали з Церквою, хоч їхній правопис далеко відійшов від правопису церковно-славянського. Що такий закид з боку москвофілів просто фарисейский, найкрасше бачимо на примірі інших народів, які в своїх церковних книгах не то правопис, але й мову мають часто зівсім чужу навіть не споріднену з своєю матірньою мовою, як приміром всі латинники. а прецінь з Церквою не зірвали. Впрочім се не лиш у нас новина фонетики наробила тільки переполоху о розрив з Церквою. Се бувало і де инде. Ось у Сербів треба було несповна 50 років, заки фонетика придумана Вуком Караджичем дістала право церковних властей. Караджич почав друкувати свої твори фонетикою в 1820 р., князь сербский Милош заборонив ввозити його книжки до Сербії. Сю заборону заострив ще кн. Олександр Караджорджевич в 1850 р. Та коли в р. 1857 видав Караджич переклад Святого Письма, своєю фонетикою, духовенство обурило ся тим дуже, видячи в тим напад на церкву. Невдовзі опісля бо вже 23/І. 1860 р. скупщина ухвалила, що вільно друкувати фонетикою з виїмком шкільних учебників а 12/ІІІ. 1868 р. дано фонетичі повну волю і з сього часу Караджичева фонетика уживаєть ся загально і в церкві і в школі і в уряді і всюди. де лише живуть Сербі і в Сербії і в Черногорі і в Австро-Угорщині, а московский учений Срезневский називав сербську фонетичу «образцовымъ правописаниемъ въ литературѣ славянской».

Другий фарисейский закид яким у нас воювали і який навіть виписали в звісній «Петиції до Монарха», було се, що буцім то ся фонетика «загранична» (уложена як звісно пок. Евг. Желехівским, професором зі-Станиславова), бо її вдумав П. Куліш. Господи! якіж то вони раптом льобляні для своєї тіснійшої вітчизни. Но але сям аргументом довго не воювали, бо бачили його нестійність, бо всякий ткнув їм в очи, якто они самі до тої «заграниці» вздихають, звідкіля то ся небезпека прийшла.

Третій страшний закид був, що фонетика небезпечна, а вже, крий Боже, в церковних публікаціях, бо її передівсім вживають всякі атеїсти, соціалісти, радикали, які Церкві виповіли війну. Ціломудренні фарисеї! А щож скажете на се, що приміром в польській суспільности тим самим правописом і тоюж саміською мовою печатають ся і консисторські куренди і архієрейські посланія і... «Narzód» і «Głos» і «Czerwna Latarnia»? А мимо того Церков не завалила ся.— А на відвороті тою самою «етимологією» печатають ся сьгодні і «Церковнія Вѣдомости» в Росії і... «Товарищъ» і «Работникъ» і інші революційні виданя і... «русская» церква также не завалила ся! Тут до речи треба сказати, що як раз наші радикали довший час також не хотіли приймати в своїх публікаціях офіційальної фонетики Желехівки (мабуть власне тому, що вона офіційальна), а уживали своєї осібної фонетики, в якій не було знаку «і», а на йотоване «і» вживали знаку «йі» (гл. «Народ», «Хлібороб», «Житє і Слово» і т. д.) і аж пізнійше приймили звичайну загально уживану фонетичу.

Четвертий закид проти фонетики, підношений в ряди годи священниками особливо старшими з нашого таки українського табору, які з малку навикли до псевдоетимольогії, підношений впрочім зівсім без злоби, от так собі з якогось консерватизму чи з опозиції, а підхоплений живо і радо нашими «русскими»: що ми не повинні уживати фонетики, бо нам її накинulo австрийско-польске правительство, також не видержує критики. Передовсім треба знати істо-

рию сього «накинєня», а аж опісля говорити. Фонетичу, якої тепер уживаємо, придумав пок. Евг. Желехівский, то значить: він не вдумав нічого нового, лише з усіх фонетик, які були в уживаню, як Кулішівка, Драгоманівка і ин. зложив отсю, вводячи на йотоване «і» знак «і» тай викидаючи зівсім знак твердий «ъ» (який як раз Куліш в своїй «заграничній» фонетичі задержав). І ся фонетика ввійшла поволі в уживанє і в печати і в літературі.

Коли чим раз більше публікацій яло появляти ся сим правописом, виділ нашого педагогічного Товариства скликав 1890 р. анкету, яка виготовила меморіял до міністерства просвіти, щоби і в школах сей правопис завести. Подібний меморіял вислало тамтуди також Товариство ім. Шевченка з дати 25/ХІІ. 1891 р. В наслідок сих меморіялів покликаних до сього наших товариств міністерство веліло краввій шкільній Раді скликати анкету зложеноу з учителів нашої мови в школах всіх категорій і вислухати їхньої думки в сій справі. Така анкета справді відбула ся в краввій Раді шкільній дня 25/V. 1892 р., на якій на 84 учасників 63 заявило ся за фонетикою, а 21 против. І міністерство прихилило ся до голосів більшости і рескриптом з дня 25/ХІ. 1892 веліло від початку шкільного року 1893/4 ввєсти фонетичу в наших школах. Москвофіди відтак «рубіли urbi et orbi», що то «польская интрига», бо польска краєва Рада шкільна нас кликала лише таких до анкети, про яких з гори знала, що так голосувати-муть, як їм прикажуть, а по друге, що людей «русско-народной партіи» зігноровано і не кликано. Вже сам вислід голосованя (21 проти 63) збивав сию аргументацію.

Такі були би важнійші закиди проти фонетики, а тепер пригляньмо ся ще, що за введєнем фонетики до наших церковних публікацій промовляє.

(Дальше буде).

Просимо відновити передплату.

Новинки

— Календар. В суботу: руско-кат.: Григорья новокее.; римо-кат.: Андрея ап. — В неділю: руско-кат.: Плятона; римо-кат.: Еллія.

— Слівце до заступників руского народу в повітових радах східної части краю. Як кожного року в осєни, так і сєго вислали ми під адресою Виділів повітових рад звіти «Рускої ремісничої і промислової Бурси» у Львові, вказуючи в них наглядно з одної сторони хосєнну діяльність сєї інституції а з другої сторони єї сумні материяльні відносини. Крім сєго рік річно по висланю звітів і просьб о підмогу, відносимось з просьбою до всіх Русинів членів повітових рад, щоби они підперли наші петиції, як належить. На жаль однак сконстатувати мусимо, що крім повітових рад: Дрогобича, Жидачева, Сокала, Коломиї, Турки, Стрия, Косова і Перемишлян, жадна більше не спомогла нас ані одним сотиком. Питаємо отже, чи в тих повітових радах не засідають представителі руского народу, котрі уміли би петицію нашої удинокої бурси підперти, чи задавали собі труду розвідатись бодай, якими то мотивами усєвєно наші просьби в порядку дєвного. Найвиша пора отрасти ся з тої байдужности і не зіволити над найпекучійшими потребами народу переходити до порядку дєвного тим автономічним властям, котрі як раз дбати мають о добро і розвій населєня. І хтож другий більше покликаний до материяльного піддержуваня такої інституції як наша Бурса, если не повітові ра-

ди тої часті краю, з котрої ми забрали на виховане і виобразоване громаду бідної дїтвори! Родимці, що з волі народу засідаєте в повітових радах, тямте, що Вашою річю є припилювати кожду руску справу, тямте, що пів сотки сиріт і бідних хлопських дїтїй чекає на Вашу поміч! Нехай голос наш залунає устами Вашими ві всіх повітових радах а субвенції, які на річ бурси насипіють, вернуть ся колись сторицею нашому народови. — *Виділ.*

— **Буковинське учительство** засоромить галицких учителів. П. С. Канюк, учитель, оповістив в „Буковині“ відозву до своїх товаришів, щоби передлачували одинокі педагогічну руску часопись „Учитель“ видавану Р. Тов-ом педагогічним у Львові. Може прийти до того, що „Учитель“ буде мати на Буковині більше передплатників, чам в Галичині. Чи не соромно було би тоді галицким учителям? Тепер, о кілько знаємо, Р. Тов. пед. до сего видавництва докладає.

— **Розділ податкового уряду у Львові.** З причини перетяженя роботою податкового уряду у Львові, що обіймає не лише місто, але й сільські громади, рішено, як доносять з Відня, сей уряд розділити з днем 1. січня 1908 року. На будуче податковий уряд у Львові буде обмежений виключно на місто, а для сільських громад львівського повіта буде утворений окремий податковий відділ „Львів-округ“.

— **Повиборчі відгомони.** Перед вирокуючим трибуналом у Львові відбув ся онодї процес проти 9 селян з Водник, бобрецкого повіта, і скінчив ся засудом одного на 1 місяць арешту, 1 на 3 тижні арешту, двоє на 2 тижні, 1 на 16 днів, 2 на 10 днів, 1 на 5 днів, а 1-го увільнено. Справа з ними була така: На донос віта Демчишина з Водник, що місцевий парох о. Зацерковний агітує за д-ром Евг. Оленицким, прислало бобрецке старство жандарма, який мав арештувати о. Зацерковного. О. Зацерковний не опирав ся, але хотів ще відправити Вечірню і зісти підвечірєк, на що жандарм не згодив ся. Тимчасом пішла по селі чутка, що арештовано Іх пароха. Народ збіг ся коло перкви боронити о. Зацерковного, а хтось ударив в дзвони на тревогу. Небавом прийшов ще оден жандарм, людей розігнано і арештовано о. Зацерковного та відвезено его до Бірки. — Селяни ставали перед судом яко обжаловані за публичне насильство і збїговище.

В Станиславові почала ся дня 28. с. м. розправа перед вирокуючим трибуналом проти 35 селян переважно із Стопчатова, обжалованих за напад на д-ра Дудикевича підчас не-

редвиборчих зборів в Стопчатові дня 14. с. р. Акт обжалованя ставить яко головного винувника 22 літнього Алексея Пушкаря, торговельного агента з Сопова, котрий мав взивати селян до битя Дудикевича і его сторонників. Обжаловані мали впасти до стодоли, де були збори, розігнати людей буками і затягнути Дудикевича на гній, де его копано і смаровано гноївкою по лицю. Обжаловані при переслуханю виперають ся вини. До розправи покликано 38 свідків.

— **В справі закунна і управи тютючу** оголошує ц. к. галицка краєва Дирекция фінансова, що закунна листя тютюнового випродукованого в 1907 р. розпічне ся в грудни сего року і буде відбувати ся в урядах викупна тютюну в Борщеві, Ягольниці, Монастирських і Заболотові та в комісіях закунна в Теревовлі і Городенці почавши від 2. грудня 1907 до 31. січня 1908 в. Зголошеня до управи на рік 1908 треба вносити в спосіб приписаний в §. 8 постанов для плянтаторів тютюну в Галичині і на Буковині. Зголошеня треба вносити підчас викупна в управителя комісії викупна, а по викупні виїмково до кінця лютого 1908 в уряді викупна або в дотичнім відділі сторожі фінансової. На ґрунті меншій як 500 квадр. метр. управа не буде дозволена. Громади, котрі не управляють бодай 2 гектарів, не будуть допущені до управи тютючу.

— **Заборона єїнчаня в катоц. церкві.** З Риму доносять: Папа заборонив царискому катоц. духовенству звінчати в церкві кн. Юрия грецкого з княгинєю Бонапарте, тому що князь не хоче згодити ся на виховане дїтїй з того супружества в католицкій вірі. Задля того вінчанє відбуде ся в Атинах після православного обряду.

— **Нема готівки.** В американських інституціях фінансових не стало готового гроша. Зовсім ясно, що тут говорить ся про ті інституції, які ще не збанкрутовали. Не стало гроша, бо дрібні вкладки люди повиймали і поховали. Кождий тремтів о свій капітал і виявши его з шадиці, ховав у себе дома, хто в огнетривалій касі, хто в шафі, скрині, зрікаючись проценту. Тому каси остали без готівки і виплачають чеками, а знова купці не хочуть приймати чеків і жадають готівки. Недавно якась пані приїхала до Нового Йорку і пішла до банку вимінати марки на долари. Касиєр прийняв марки і виставив чек на 1.000 доларів. Небавом та пані вернула з плачем і жадала готівки, бо з чека сьміють ся всюда і не приймають. Касиєр відповів, що гроша не має і радив згрошевити чек в яким иншій банку. Два дни ходила пані з чеком по

ріжних касах, аж в однім з банків дали їй 60 дол. задатку, а решту обіцяли вислати на подану адресу за два місяці. Подібні історії лучають ся тисячами. Брак готівки в цілих Зедин. Державах зруйнував вже неоднє велике підприємство і ще і не одного доведе до упадку.

— **За великий страх!** В Мадриті розповідають, що королівска пара іспанська, заки виїхала до Лондона, вислала там вже вперед свого сінка, а з собою забрала чужу дитину. Король бляв ся, аби наслідник престола не погиб при якій катастрофі з рук анархістів. Перед тим споряджено потрібний документ підписаний міністрами, аби потім хтось не перечив прав наслідникови престола. Так само наперед вислано королівського сина в повороті з Лондона до Мадрита.

— **Дрібні вісти.** Політ. тов-о „Дрогобицка Народна Рада“ поручає годосувати при доповняючій виборі одного члена до повіт. ради в Дрогобичи з сільських громад дня 2. грудня на о. Івана Пастернака, пароха з Вацович. — В Олексичах, стрийського повіта, є на продаж 6 господарств по німецьких колоністах. Кожде господарство складає ся пересічно з 12 моргів доброго ґрунту, сіножати і дубового ліса.

Оповідки.

— **Дальший репертуар руского театру в Станиславові.** (Саля Тов. ім. Монюшка. Початок 7½ вечер).

В неділю дня 1. грудня пополудни о 3¼ „Чорноморці“ народна оперета в 3 діях; вечером о 7¼ премієра: „Житейске море“ комедия в 4 діях Карпенка-Карого.

Ві второк дня 3. грудня „Галька“ опера в 4 діях. Гостинний виступ пні Ф. Лопатинської в партії Гальки.

— **В Скалі** відіграють аматори дня 1. і 8. грудня драму Л. Толстого „Власть тьми“. Початок о 7. год.

— **В Чесанові** будуть 4. грудня о 3¼ год. заг. збори філії „Просьвіти“.

Посмертні і оповістки.

— **Юрий Геців**, директор мужескої школи виділової в Тернополи, упокоїв ся дня 24. с. м. в Каюшварі в полудневій Угорщині, де перебував на купелях. Покійник посьвятив ціле своє житє народній праці. По кількох літах учительованя на селі, був повних 30 літ учителем в Тернополи, а перед чотирма роками став іменованим директором вид. школи. Був основателем і добродієм всіх місцевих народ-

Матеріали до історії зносин Галичан з Буковинцями.

Ч. 84.

Лист Олекс. Барвінського до Із. Воробкевича.

Шляхтинці,
Провідна Неділя (1868).

(Дальше).

Я її пишу, якъ вона є, тільки може дещо меншого треба буде поправити. Не гнівай ся, що я Твого Амброзия такъ скоротивъ. Може бути, що я за дуже влюбивсь у Марка Вовчка и Шевченка, въ їх короткостъ и силу въ вирази. „Проневеденія Марка Вовчка и Шевченка сильна не обьємомъ, а глибиною“, сказавъ знакомитий московский художникъ Левъ Жемчужниковъ, пишучи про виставу образівъ академіи художествъ въ Петербурзі. Вінъ каже обь однімъ малярі такъ: „Карандашъ (пензель) его боекъ, но эта бойкость, эти штрихи и пятна — безъ содержания. — — — Будьте скупы на черту, но пусть (най) она трогаєть за живое“. Се правда, що Тобі треба ті слова мати въ пам'яті, але и се правда, що я мігъ денебудь омилити ся, отъ хочъ би въ „турецькихъ бранцяхъ“. Міні самому здаєтьця, що я їх позбавивъ гарної основи. Пришли

міні, будь ласкавъ, и оригиналь и мое письмо, а будуть въ того люде, а за мою щирість не гніви ся.

Твої Ідиллі я не читавъ. Вона тоді приїшла підчасъ вакацій сюда, якъ я виїздивъ зі Львова. Потімъ я відьїхавъ до швагра, а Осипъ тимъ часомъ Тобі її відославъ. Пришли й її, вона тутъ не змарнуєтьця. Повістей намъ більше треба теперъ, якъ чого иншого, бо наша публіка ще наукою нудитця.

И твоя драма є у мене. При вільнімъ часі и про ню я Тобі якесь слово скажу.

Твої утвори я пильно призбирую. Те, що було друкване, маю всє вкупі, и манускрипта всі, що Ти до мене присилавъ, въ порядку. Троха відобравъ я у Шашкевича, а троха у Горбала, але зъ тихъ двохъ остатнихъ виджу, що їх дуже мало, певно десь позатрачували, якъ то оба вони уміють. (Звісно Тобі може, що Шашкевичъ загубивъ середину комедіи Конієського „Було та загуло“, а Горбаль кілька сценъ драми Мовчія (recte Цисса) „Гріхъ задля лиха“.*) Оттакі то редактори! (sic!) От же дуже велику підмогу зробишъ міні, коли пришлешъ міні всі Твої манускрипта. А що вони у мене не пропадуть — про те будь

*) Зъ обохъ сихъ драмат. утворівъ не було другої копії навіть у самихъ авторівъ, и тому вони для насъ на все пропали, а ще до того комедия Кон—ого єго перша драм. проба.

певний. Міні повіривъ Конієський свої манускрипта, відьїзжаючи зі Львова. Досі вони лежать у мене та ждуть грошеняъ для себе зза Дніпра, щоби побачити світъ Божий. У мене хоронятьця усі редакційні манускрипта, міжъ котрими є такі, що якъ би пропали — то вже на віки, бо нема зъ нихъ другої копії. Присилай же жъ, Братіку любий, та не зволікай присилки, котрої я вижидаю ді Львова підъ моєю адресою im Uniwersitätsgebäude. Я бъ хотівъ до вакацій найдалше усе спорудити, якъ треба.

И „Надъ Золотою—Бистрицею“ присилай, не переписуюча; шкода часу теряти на переписуваня, бо ми рівно до друкарні манускриптівъ не даємо и ще разъ переписуємо. У мене стісь вже того переписуваня сь тихъ кількохъ чиселъ лежить. — Що мавшъ, те будь ласкавъ міні прислати.

Напиши міні, чи мавшъ Ти часъ дещо прочитати, то ябъ Тобі приславъ яку книжку.

Твій любий братъ писавъ до мене вже два рази, та все відмавляєтьця, що зъ него не буде литератъ, та відмавляєтьця що небудь написати.

(Дальше буде).

них товариств. Належав до виділів Рускої бурси і повіт. тов. а кредитового, а також до львівських товариств: Просвіта, Р. Тов. о пед., Взаїмна поміч, Народна Торговля. Місцеві тов. а підпомагав щедрими жертвами і тим здобув собі признане в широких кругах Тернопільщини. Тому то вістка про ненадійну смерть Покійника викликала щирий і глибокий жаль у всіх знайомих і товаришів. Тернопільські учителі рішили утворити фонд ім. бл. п. Юрія Гедіва, з якого щорічно дєставав би убогий ученик за допомогу на одіж. Похорони Покійника відбули ся в Капошварі. Честь пам'яті заслуженого Покійника і земля Єму пером!

Телеграми

з дня 29. падолиста.

Відень. На вчерашнім засіданні палати послів презид. мін. бар. Бек предложив звіт квотової депутації, а міністер др. Коритовский провкт закона що до уділу Австрії у сільних видатках монархії і провкт закона податку від автомобілів. Посли Хіярі, Кончі, Гломбінський, Г. Грос, бар. Гормузакі і тов. поставили наглї внесень: що до II читання угодних предлог, що до предлоги о дальматинських зелїзницях і в справі бюджетової провізорії. Між інтерпеляціями були інтерпеляції пос. о. О. нишкевича в справі гром. виборів в Ст. Самборі і пос. Старуха в справі недостатку соли в Козовій. По короткій дискусії палата відкинула наглїсть внесень Шрамля і Ролера в справі дорожні. Підчас голосованя президент казав випорожнити II. галерію за крики.

Потім відчитано 37 наглих внесень чеських радикалів і кацапів.

Перед замкненєм засіданя забрав голос пос. Гломбінський і виголосив протест проти пруского провкту закона в справі вивласнюваня Поляків в Познаньщині. Також протести заявля іменем своїх сторонництв: пос. Грїбар, Марков, Гудец, Кльофач, Крамарж, Штанд, Кончі, Стапінський, Крек і Вітпк. Пос. Штольц запротестував іменем Німців проти вмїшуваня палати до справ чужої держави.

Перед внесенєм протестів міністри вийшли із салї. Вільнодумні сторонництва німецькі і руский клуб вийшли також із салї Християнські суспільники поводили ся рівнодушно.

Країв. Вчєра вечером помер ту польский поет Станислав Виспяньский, в 38. році житя, принявши св. Тайни.

Будапешт. Pest. Lloyd доносить, що хорвацкі послї залишає обструкцію.

Нових 10 центів.

Нова і блискуча десять-центова штука випала зїд стемля у рядовій менниці. Свїтячо блискуча, цікаво покотила ся у свїт, витана усіма сердечно, радісно. З твердих, грубих пальців робїтника, що єю виби, п. мандрувала у звїт-у з многими своїми посестрами до величезної, кам'яної будівлі, де обережно захована була у зелїзній скринї. Одного дня відчинено скриню, роздерто пакет, де вона зі своїми посестрами спочивала і від сеї хвилини почало ся дїйсне жите десять-центової монети. В купї в кільканадцятьма засмарованими і помятими паперовими дєлярами дістала ся вона яко місячна платня до рук одного грядника. Позаяк дув по дорозї дуже холодний вітер, вступів він по дорозї до одного салюну, де, щоб розігріти ся, випив стакан віски.

Він довго глядїв по кишенях за дрібною монетою, але там, крім ключа від хати не було нічого. Тодї мовчки роздер він коверту де була єго заплата, виявив звїдтам нових десять-центів і заплатив грубому салювістови. Сей видав їх в єї хвилині одному, що прийшов по пиво. Нових десять-центів помандрувало до вонючої тютюном кишенї свого нового властителя незвичайно зацікавленї, як довго там заживуть. По кількох однак годинах потихоньки всунула ся якась рука до кишенї і з найбільшою осторожністю вибрала звїдти разом з иншими грїшми і нових де-

сять-центів. Властитель кишенї іменно був за-снєв, а єго жінка, користаючи з нагоди, вибрала гроші, щоб, хоч на пару хвилин заспокоїти голод дрібних і обдертих дїточок. „Злодій!“ почуло нових десять-центів, як жінка прошипїла — знова пропив усе!... і горячих кілька слїз упало на блискуче срібло. І се були перші, крївавими слїзми хрестини нової монети. З рук жінки помандрували нових 10-центів до рук вугляря. Сей, з иншими грїшми віддав їх старенькій бабуси. В єї хатї був тиф, тому 10-центів помандрували в скорї до аптеки за медицину. З аптеки пішли у руки кондуктора, а сей подав дальше одній дївчі. Ся передала бучерови а сей купив за них цукорки для своєї дитини. В склеп видано їх одній служачій, яка звернула їх своїй панї. „В сам час менї нагодили ся“ — сказала ся запинаючи рукавички, взяла десять-центів у свої перлові зубки, щоб потім сховати їх у малесеньку м-шонку. Що пару тижнів пізнійше отєя панї померла на тиф, десять-центів довідали ся про се доперва з годом, коли стрїли ся случайно у гандляра збїжем з одним витер-тим, стареньким центом, в яким запізнали ся в монетцї сеї панї. Сей передал їх слїпому жебракови, який вечером вшив ся до вєстиями. Тодї десять-центів помандрувало случайно у сплювачу а звїдти у канал. Там случайно задрїв їх хлопчина, що продавав часописи, який держучи їх опята у зубах, видав їх одному богатому добродїєви. І кілько разів сєх десять-центів було в брудних руках та знов у устах людських, про се напевно не могу сказати. Що однак сїх „нових“ десять-центів було вше не один раз причиною зараженя всїлякими недугами, про се я могу зовсім певно сказати. „Гроші не смердять...“ — але і люди не вмїють думати. А. 2.

НАРОДНА ГОСТИНИЦЯ

Готель, реставрація і карарня — ріг ул. Сикстускої і Косцюшка у Львові.

Приїхали дня 28. с. м.: Іван Карчевский з Мерятина, Л. Лютїдкий з Радкова, Ол. Ярема з Доброміля, Юст. Цегельский з Голоскович, Юр. Дудик з Сасова, Ст. Курчак з Ясла, Ів. Матейко з Варяжа, др. Тржєсьновский зі Щирця, др. Каспарек зі Львова, Гарапюкова з Осталович, о. Комаряньский з Сернок, о. Дигдалевич з Корчева, Крисько з Попелів, Захарясевиц з Радимна, о. Растваецкий з Сїлця, Вєгнер з Лондона, Хацевич з Вибранівки.

Весь дохід на церкви і бурси!

Склад товарів церковних „ДОСТАВА“

товариство зарєєстроване в обмеженою порукою в Станиславові ул. 3. Мая ч. 4.

поручає в великій виборї фєлони, хоругви, чаш, крести, ліхтарі, пауки, ламп и до вічного свїтла цвїти, образи, свїчки оцадности, свїтло воскове, вієтарі профєсїональні, рами, книги і друки церковні. Все в найдобрїйшїй якості, найкрасшїм викінченю, а ціни дешєвші як всюди. Принймає ся до золочєня в огни чаші і всяку утвар до направи в власних робїтнях бронзівничїй і кравецїй.

На жадає висилаємо прїбки, цїнники та готові фєлони до вибору.

Численні признаня Впр. Духовєнства із всїх трєх Єпархїй за солідний товар і дешєву ціну доказують, що „Достава“ справді може вдоволити всяким вимогам.

П. Віддїл.

Склад паперу, зошитів, друків шкільних і всяких приборів шкільних і канцелярийних для шкїл дешєвше як всюди

Каси огветревалї з 15% оуєстом, машини до шитя на сплату, машина рїльничї, штучні навози поручає

„Достава“

в Станиславові ул. 3. Мая ч. 4.

Вписове 2 К, удїл 10 К. Від вкладок платимо 6%.

Colosseum

В пасажи Германів
при ул. Соняшній у Львові.

Нова сензацийна програма.

від 16. до 30. падолиста 1907.

Щоденно о год. 8. вечер представленє. В недїлі і свята 2 представленя о 4. год. попол. і о 8. год. вечером. Що п'ятницї High-Life представленє. Білєти вчаснійше можна набути в конторї Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5.

„Псалтиря розширена“

в дусї християнської молитви і пр. для ужитку церков. і молитвенного, поручєна всіми трєма Ординариями. — В оправі 4 кор., брошурована 3 кор. 50 сот. Виєслав за попередним присланєм грошїй, або послїлатою: А. Слюсарчук, парох Рувгурї, п. Печєнїжин.

Контора виміни

д. к. упр. гал. акц.

Банку

Гіпотечного

купув і продає

всакї

папери цїнні

і МОНЕТИ

по найдешєвшїм курсї денним не числячи ніякої провізїаї.

Розклад зелїзничих поїздів

важний від 1. мая 1907.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночі
Кракова	5:50	8:55	1:30	5:25	9:50
Кракова	7:25	9:45	—	8:40	2:31
Рашєва	—	—	1:10	—	—
Підволочиск	7:20	12:00	2:16	5:40	10:30
Черновєць	8:05	—	2:25	—	9:00
Черновєць	—	—	3:35	—	12:20
Станиславова	5:55	—	—	—	—
Коломїя	—	10:05	—	—	—
Стрия	7:29	11:50	3:51	—	10:50
Пустомит	7:29	11:00	3:51	9:40Н	1:50
Самбора	8:00	10:30	1:55	—	9:20
Любїня	8:00	10:30	1:55	9:20	11:30†
Рави рускої	7:10	12:40	4:00	—	—
Янова	8:22	1:15	5:00	9:50	10:10†
Брухович	7:10	12:40	1:40†	4:00	20
Брухович	9:05†	—	3:20	5:30	9:35Д
Зимної води	5:50	7:25	1:10	5:25	9:50

Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд.	вечер	в ночі
Кракова	3:45	8:25	2:45	7:05	11:10
Кракова	—	8:40	6:15	7:20	12:45
Рашєва	—	—	4:05	—	—
Підволочиск	6:20	10:45	2:17	7:00	11:15
Черновєць	6:10	9:20	1:55	—	10:40
Черновєць	—	—	—	—	2:31
Станиславова	—	—	—	5:50	—
Коломїя	—	—	2:35	—	—
Стрия	7:30	—	2:23	6:25	11:30
Пустомит	7:30	10:45Н	1:28	6:25	10:30
Самбора	6:00	9:05	4:30	—	10:10
Любїня	6:00	9:05	2:10†	4:30	10:51
Рави рускої	6:12	11:05	—	7:10	11:35†
Янова	6:58	9:15	1:35†	3:45	6:30
Брухович	6:12	11:05	2:28	5:45	8:34Д
Брухович	9:05†	12:41†	3:45	7:10	11:35†
Зимної води	3:45	8:40	4:45	7:20	11:00

ЗАМІТКА: Поспїшні поїзди печатанї товстим друком. — Поїзди Ідучї лише в недїлі і свята означенї † — в недїлі і свята від 26/3 до 15/9 буквою Н, — в недїлі і свята від 1/6 до 31/8 що день буквою Л.